

Туругурдун бүтүн аам дойду историйтыгар санга эпоханы—аан дойдуну революционнайдык уларытан тутуу, капитализмтан социализмга кириш эпохатын — арийбыт Улуу Октябрь.

Улуу советской норуокка — коммунизмы тутуучыга айхал!

ССКП НК
Ыгырыларыттан.

БАРЫ ДОНДУЛАР ПРОЛЕТАРИИДАРА, ХОЛБОХУН!

САНА ОЛОХ

ССКП ЧУРАПЧЫ ОРОЙУОНУЛААБЫ КОМИТЕТЫН УОННА УЛЭНИТТӨР
ДЕПУТАТТАРЫН ОРОЙУОНУЛААБЫ СОВЕТЫН ОРГАНА

Орган Чурапчанского районного Комитета КПСС и районного Совета депутатов трудящихся Якутской АССР

1931 сыл алтыннык
15 күнүттөн тахсар

№ 132 (4088)

1971 сыл Сэттинин 7 күнү
БАСКЫҤАНЫНА

Саныта
2 харчы

Өрөгөйдөөх Октябрь

Улуу Октябрьскай социалистическай революция ылааһыта—бу Советскай Союз народнай демократия дойдуну, ону тэҥэ бүтүүн прогрессивнай киин-аймак саамай үөрүүдөөх бырааһынаа. Алтыннык 25 күнүгэр (сэттинин 7 күнүгэр) 1917 сыллаахха рабочаайтар уонна бааһынайдар улуу Ленин баһылыгыраах Коммунистическай партия салааттынан бийиги дойдубуттар капиталистар уонна помещиктар баһылааһыннарын суох оҥорбуттара уонна баһаларын илииллэргэр политическай ылааһы ылбыттара. Ити өлөтөн ыла 54 төгүрүк сыл ааста. Ааспыт ити кэмгэ бийиги модун Ийэ дойдубут экономика уонна культура өтүөнү үрдүк сайдыылаах аан дойдуга бастаан социалистическай государство буола кубулуйда. Бийиги эрэ дойдубуттар социализм толору уонна бүтөһүнээхтик турутурда.

Бийиги советскай норуот коммунизмы киһи далааһынаахтык тутуу кэмгэр күүрэнээхтик үлэллэр. Дойду экономиката модун күүһүнү үүнүүтүн түмүгэр, норуот материальной олоҕо-дьаһаҕа хайаангытааһар да тупсар. Дойду күүһэ уонна киһи оборуоналар кыага бөдөрүүр. Ити героическай рабочай кылаас, албай даттаах бааһынай аймах уонна бийиги үтүөһүн

иэхэ интеллигенцияныт дуулуурдаах үлэллэрин түмүгэ Улуу Октябрьскай социалистическай революция киһи аймах историйтыгар санга эрэнэ—империализм суулаар капитализмтан социализмга кириш эрэттэн аста. Октябрь едентанан Европа уонна Азия үлүс дойдулара социализм ылааһын еһистилэр. Азия, Африка уонна Латинский Америка дойдулара колоннальнай баттал буржуазиятын сүргөйөр босхолоһуулаах хамсааһынны ытталлар.

Советскай Союз баһылыктаах социализм далааһы аан дойдуга саранга суох олох ылааһын үрдүктүн туталлар. Сунн сөбүн бусатынаахтык суох оҥорууга, аат дойдуга турунтаах бөдө эйэни олохтуууга ахсаабанна оҥорһаллар.

Улуу Октябрь Советскай Союз бары норуоттарын социальная, экономическай уонна политическай олохторун төрдүттөн уларыта тутта. Ол чаһыдаах туһутунан революция киһигэр маһалдалаах олоххо, тииммат-түрүмкөт буолууга олоһу бийиги республикабыт үлээһин иһин далааһынын биһиги далааһы олоҕо буолар.

Оройуон үлэһиттэрэ бийиги—Улуу Октябрь 54 сыла туолар дьыллар, аан-уруу Коммунистическай партия историйда киһирэ XXIV съездин дьобуруннаах уураахтарын

олоххо киллэрэн Улуу Октябрь киһигэр трудонн нахтаа киһирэн хайааһытыбы бары салааларыгар пятилетка бастаан ылаан соруулаахтарын, үрдүктүлүктү социалистическай абалааһыны толорууга кырата суох түмүктүрдээхтэр.

Ынах сүөһү уонна сылаас ахсаана биллэрдиң абыллыа. Үүтү государство аһылааһын былаана 107,1 быраһыан туолла, 49200 оһуугар 52675 центнер туттарылына. Былааннаах 16500 центнер оһуугар 18776 центнер аһылаанан, сорууда 113,3 быраһыан толорулуна. Оһон үүтү саловой ылаһы сылааһы былаанна толоруу 96,3 быраһыанна төгүһө.

Бийиги оройуон усулуобуйатыгар аан бастаан кортуобуу, оҥоруот аһын үлэһүүнүлэрэ ылаһынылар. Тэһ хайааһыстыбатын үлэһиттэрэ пятилетка соруудаһын ылаһылаахтык төтөрөр иһин социалистическай коһуһууга киһирэн өсө үрдүн таһаарылаахтык үлэһирэ кыһаналлар.

Оройуон наһиһаһытын олохторун үйүтү, культуараһын таһыа, киһилэр ол санаа өттүнөн иһиллэллэрэ сылаата үүнэр.

Туругурдун бүтүн аан дойдун историйтыгар санга эпоханы—аан дойдуну революционнайдык уларытан тутуу, капитализмтан социализмга кириш эпохатын арийбыт Улуу Октябрь!

Доботторбут эбэрдэлэрэ

ОМСКАЙТАН

Күндү табаарыстар уонна доботтор, салайааччылар уонна ветераннар—чурапчылар, Улуу Октябрь 54 с сылын бырааһынныгыгар Эһиэхэ дьолу-сөргүнү, үөрүүнү баһарабын. Ити сыллартан бэһистэригэр, 1922 сыллаахха, мин эһиэхэ, Саха сиригэр, чуолаан Уус-Майага кытаанах кыһын көрсөн аһарбыттаахпын.

Эһиэхэ, күндүтүк саһыар доботторбор т.т. И. Лестикова, М. Вельхха, Г. Ефимова, Е. Куличкина, И. Данилова, Д. Дьячковайга, А. Сидоровы, Л. Поповы, Р. Константиновка оһу үөрүүдөөх эбэрдэллэр телеграммабыт иһин баһыһын.

70 саасын туолуубун партиянай тэриһтэри учуокка турар оһуолабар истигиһи, үчүгэйдик уонна күһүтүк бэлэһэттэлэр, официальнойдык тиһтэһтэлэр. Райком, ветераннар оройуоннаабы Советтарын, «Знамя» общество представителей тыл эһилэр.

Бийиги—эһиги Чурапчыбыт кэрэтик, албай аһахтык чэлгийэ сайынны! Барыгытыгар бөдө дуоһууһу баһарабын.

Эһиги М. Г. КРОПАЧЕВКУТ.

ГОРНАЙ-АЛТАЙТАН

Барыгытын Октябрь бырааһынныгыһынан ис сүрэхтэн эбэрдэллэбит. Иһигиһи үрдүк үөрүүлэри баһарабыт. Чурапчыга дьикти кэрэтик сылдыһыһытын сырдыктың өйдүүбүт-саһыһыт.

Ыһиктабылы кытары Алтай суруулааччылары Э. ПАЛКИН, И. КОЧЕЕВ, А. АДАРОВ, Л. КОКЫНГЕВ.

Иин. Артанов

Ленин баар буолан

Мин Ленин туохтан даһаны күндүтүк саһыһын. Сүрэхим маһалын ол улуу киһиэхэ аһыһыла. Ленинни бийиэхэ коһуу, дьол олоһун биһирбитэ. Баһ батталын, оһуун аһыһын туһа эһитэ.

Ленин баар буолан, мин хамнааччыт буолабын, Аас-туор олох тыһыһын да аһыһын биһирбитэ. Ленин баар буолан, мин хааныһын ытааһытын, Иһиһэр, аһаһар хамнааччыт тиһирин кэппэһин.

Ленин баар буолан, мин Пушкиһыһын көрүстүм, Бетхерен нэһе муһыһын долгуһа киһитим.

Ленин баар буолан, мин коһуулуун үүмүтүм, Мин Ленин дьыллыгытар аһаһар биһирбитим.

Коммунист партия—ол аата улуу Ленинни Сахабыт норуотун күн-дьолго сирдэһит, Коммунист партия—ол аата улуу Ленинни Нас саха тылааһа—бийиэхэ таһар сүрэхпит.

Үлэбэ, олоххо
— сага

X X X

В. ПОНСЕВ

Депутат производства

46

Түөрт тыһыынчанаан аһардылаа

Дмитриев, Г. С., Давыдов, Н. Е., Понов, И. М., Ходяков, соавторская группа: «Смешанные композиции» Дмитрий Чепалов, Николай Местников, П. Пашков, Давыдов уюна Николай Ортожков, Семен Мамз.

*

 $\alpha\mathbb{C}\mathbb{O}\alpha$ 802p.

Сага түтүүлөр

П. ЛУКЫН

BINGH CORP.

Ийэтин туйаҕын хатаран

Н. ВУШУЕВ.

Утсан талтмыр, үлэ дьолун таба өйдүүр ийин хайа да хүн нс дуудалыттан ийналдан, марахаттартаа тэд дон турбалга үлэлдээчи. Онсуу ийин туруорумуту сэрэгүн ситилбээгчи, Евдокия Васильевна туулан ийиэ шинчик эгнэххэ сөн. Ааспыт нитилеткада бэдаадын толорботох, дһара толорботох сыла 1907.

**УЛЭ
АЛБАН ААТЫН
ДЬОНО**

бываадын төлөрбөтөх, аһара төлөрбөтөх сыла 670%.

«Комсомола» колхозтар колхозтаахтары албан аяттаах рабочай ылаас представительлэра буолар үрдүк чинэсэ тинсибиттэрэ. Совхоз 52383 гектар туһанар сирдэмнэ. Ити иһиттэн 3000 гектар баайына, 19733 гектар хoduна этэ. Совхоз сүрүн средствота 4 мөлүйүөчү солкуобайга төгнөспүтэ. 6135 ынах сүөһүлэрэ, 2565 сыгылааба.

«Совхозтар колхозтарга общественной производствоны бастыт, научнай төрүттээх, экономической өттүнэн барыстаах ыыналарынап ытыты, үлэ үрдүк культурагы уонна өнөрүмтүөтүн чулуу холобура буолар аналаахтар» — диэн ССКП Программаттар чуолкайдык ыйдылыбытын үгүстөр бигэтик айдыбыттара.

— Мин совхоз рабочайа буоларбыттан олус үөрөбүн. Совхоз билиэхэ үчүгэйтэтигини биһирэ суога, — дэһэллэрэ дьини астыныллыа бэбэһээгини колхозтаахтар, бүгүн — государственнай предприятие үлэһиттэрэ.

Сорохтор «совхоз тариһиһа да, государство тугу барытын мунура суох аадала (техниканы о.д.а.) кута олоруо» диэн сыһа саппыр чакчыллара эмнэ баадалара.

— Сага тариһлар сылбытыгар — диэн ахтар Субуруускай аатынан совхоз парткомун бастакы тариһлиһиттэн 1970 сыл алтынныгы дьэри секретара Р. Х. Кривошапкин, — совхозка киирдэллэр эрэ ас-тагас дэлэйбитинэн барыахтаабын, санаа да өрөбүл, уопуска бэриллэхтээгин курдук сатыыр дьон эмнэ баадалара. Үлэбэ үрдүк эппиэттэһэ, ыстааһа дьысеппинниһэ туһунап ситэ-хото ордүүргэ кыһаллыбат курдук тутталлара. Дьэ, итиннэхэ коммунистар утумнаах интэр-ойдоттор үлэһит ыппыттарэ. Партийнай тариһтар бэйэдэрин кэккэлэрин хагатыһа орда-билдээхтик сыһыаннаспыттарэ. Сылга 10-ба чугаһыыр сонтоох бэлэмнээх, үөрэхтээх, бэриллэбит соруахтарын чинэтээхтик толорор үлэһиттэри, комсомолецтары партиһа үүһнөрбүтүт.

Сорук — сага совхоз барыстаахтык үлэлээһини ситиһин этэ. Совхоз партийнай, комсомольскай, профсоюзнай тариһтарэ улахан хаһаайыстыбазнай соруктары ситиһиннээхтик толорууга сөптөөх салаалтаны, контуруолу уонна эппиэттэһин олохтуур соруктаахтара.

туһат ытылетка түмүгүн агардас бу совхозтан 7 киһи түөһүтэр үрдүкү правительственной нагараадалар — орденнар ытыбаччыттарэ буолар. Иҥинлар истэриһэр — чулуу булчут, бастык тракторист, сыгыһыттар, совхоз директора, партком секретара, иһиннэ Советын исполкомун секретара.

Октябрьскай революция орденнар наһалара надровай булчут Гаврил Иванович Коркин былааныт ытылетка сорох сылларыгар 331 бырыһыанга тийэ толорбута. Вочуот Знага орденнаах оройуон бастык сыгыһыттарыттан биһрдэстэрэ Гаврил Семенович Новгородов сыллата ахсыт туһуут сыгыһыт 99,0 — 100 бырыһыан тыһааахтык интэр, кулуу деловой тахсытыт 85 бырыһыанга тиһрдэр. Оттон ленинскэй юбилейнай дьылга 76 биһтөн 76 кулууну ытыта.

ССКП чилиһа, чулуу тракторист А. В. Макаров аата оройуонга киигини сураһар, Киһи ССКП XXIV съезин чилиһтар ылыммыт үрдүк эбэһээтэлиһиттэ — үс кийга 1000 тонна оту таһаарга соруутун билдан аһарбыта.

х х х

Роман Христофорович партком секретарын быһымытынан не партийнай үлэһит тунсарыһа сүрүн болломтотун уурбута. Совхоз бизэ отделениеларыгар бизэ цеховой партийнай тариһталарга учуокка 136 коммунистар туруллар.

Партийнай тариһта киһи үс сылга бэйэтин ыккэтин 17 киһинэн хагатыһа. Кииһлэртөн 76,4 бырыһыаннара производствонэ быһаччы кытталлар, 71 бырыһыаннара — дьахталлар, 47 бырыһыаннара комсомолта партиһа үүһүттэрэ, 42 бырыһыаннара үрдүк уонна орто үөрэхтээхтэр. Кииһтар истэриһэр уруккута тракторист, биһиттэ Соловьев отделениетын хонуу үлэһиттэр старнай биһиттэһинэ Тит Николаевич Брызгалэ быһыты оттоһун былаанын аһара толордо. Отделение ыгырыһаах совхозка бастык көрдөрүүлээх. Оттон К. Д. Павлуцай, М. Е. Петров, Г. Х. Новгородов — производствоны сагаллаахтык тарийээччилэр. М. Д. Кронинскаа — совхоз комсомолецтарын салайааччыта. М. И. Велых — үчүгэй үлэлээх ыаныһыт.

Волгоград отделениеһыт 25 чилиһинээх партийнай тариһтэ (секретарэ Н. И. Игнатьев)

бир бастык үлэлээһини биллэр. Манна парткомта сагаллаан маннайгы сүһөх партийнай тариһтэ дьэри туттаах болдуруостары таба таһааллар. Холобура, ааспыт сылаахха Волгоград 10 төгүл уонсай партийнай муннаахха 25, партбюро 16 муннаахтарыгар 47 араа болдуруостар көрүлгү бадалаах дьаһаллар ытыллыбыттар. Ыаныһыт Е. Д. Седалищева туттаах социалистическай эбэһээтэлиһиттэ толоруутун хаамымын туһунак, депутат Б. Г. Поляк депутатскай эбэһинэһин толоруутун туһунап отчуоттара, зоотехническай үлэ туруга, старнай биһиттэһин М. Е. Петров «Коммунист — салайааччы, интэһит» — диэн болдуруоска отчуота, атитатордар, политинформатордар отчуоттара дүүһэллэһилибиттэрэ. Партбюро туолууну контуруоллаһын бэрээдэһинэ уонсай партийнай муннаахха 4, партбюрога 7 суол болдуруостары баалаһа дүүһэлэһит. Сороһор иһе сылдаар муннаахтар тариһааллар. Мнэстэбэ практическай помо оһоһулар, итэһэ туоратылар. Итэһин буоллаһына да табыллар. Быһабыла курдук хаһаайыстыбазнай салайааччылары солбуйбакка, киһилэри эһиһэллээбэһэ, партийнай сабыдальны күүһүрдүү — партийнай үлэ уратыта.

Итиннэ оһуоланы эдэр да, саастаах да секретардарга Р. Х. Кривошапкин — кырдыас учуутал, хорсун буойун, извод рота, отделение командира, батарея командирэни политчааска солбуйааччы, оһыттаах партийнай үлэһит интэрбитэ.

Роман Христофорович партийнай дууһааах, принципиальной үлэһит. Ол араэри амарах сүрөхтээх ага табаарыс, дьон киһитэ. Иҥин партийнай-политическай үлэһит, сэрэн истэриһин мөссүөнүн оруутун үрдүктүк туһар, комсомолецтары, инонердары кытта маддыһа көрсөр үтө сүбөһит. Киһи бир уратыта — киһилэри сөһө сүүмэрдэһин, аттаран туруоран уонна итэһин производствоны оһе көтөбүүтэ дьилиһах партийнай сабыдальны өнөрүү.

Дьэ итиннэ киһи, сааһынан Улуу Октябрь бараалааба, Октябрьскай революция орденнар наһалара Р. Х. Кривошапкин.

И. СИДОРОВ.

«Мин сахабын» дигэн хойоону борт холдотук туттан-халтан аадырлар Саха сирин нартатыгыт.

Кылаас аһаҕас чааһын чуутал Людмила Гаврильевна Платонова Саха сирин дуккутун туһууан кыһал туран кылгас кыһын тыһынан сабалдыр. Ити кыһынтыг эрааһчылар бэйэлэрэ баһылаан-көһүлөөн кылаас аһаҕас чааһын мытааллар. Туһуу эрааһчыт Диния Перасюк «Мин сахабын» дигэн хойоону борт холдотук туттан-халтан аадырлар Саха сирин нартатыгыт.

Е. МАКАРОВ.

Капитал дойдуларыгар

Детройт, АХШ. Крайслер суруллан турар, Кырдым, корпорация планатнай илгиттэр «Аан дойдуга бастык дотомобиллар дойдулара» дигэн америкаанскай автомобиллар синадарастара, синадарастара, нарылаанылары түрүкө

кимгэ барытыгар биллэр. Крайслер итин сылахтарыгар кондициялааһын системага суох. Нефть күдүһүн кытары олус итибит салгыны эргэ вентилятор үүрэр. Дыһан дөһтүһүтэр пресстөр ай-май-дээх тулуйбат тыастарыттан кылгас сарыкта хайдыах үлүгэрэ. Истиэһэ, муокта, дыһа үрдэ—бүтүнүү кыр-сах. Администрация фирма предпринималарыгар сабардаһыт расизмы кистин да соруммаг саамай марахамы негрдир үлэһиллэр, саамай марахамнаһы эһиэ негрдир кыла-лар.

Синионка: емена бүттэ. Ол эрэри бу рабочайдар «ойдо-рун-тойдорун булуһуохтара» өссө быдан.

«Пипла Уорлд» хаһыат фотота.

СССР фотохрониката.

Хаһыат аныгы нүөмөр сэттинин 11 күнүгэр чаппаһыгар тахсыада.

Редактор Н. П. СИДОРОВ.

БИНИГР ААДЫРЫСПЫТ: Чурапчы сэлэһиньтэ. Карл Маркс уулусса 12 №-ра.

Телефоннар: редактор—913-95, тыа хаһаайыс-кыбатын уонна культура, олох-дьаһах отделлара—914-95, уонсай отдел—915-05, типография—911-08.

Редакцияга ытыр сурукка аадырыһы, араспаан-ныаһы, ааты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Эмчиппнэргэ махтал

Байытти реданциһытыгар оройуон үгүс мунуука-рыттан эмчиттэргэ махталар суруллар кыһаллар. Олор-тон биһирдэтэрэ бу баар. Мугудайтан 4 сто ийгэ Данилова Федора Степановна чаһынак суруйар:

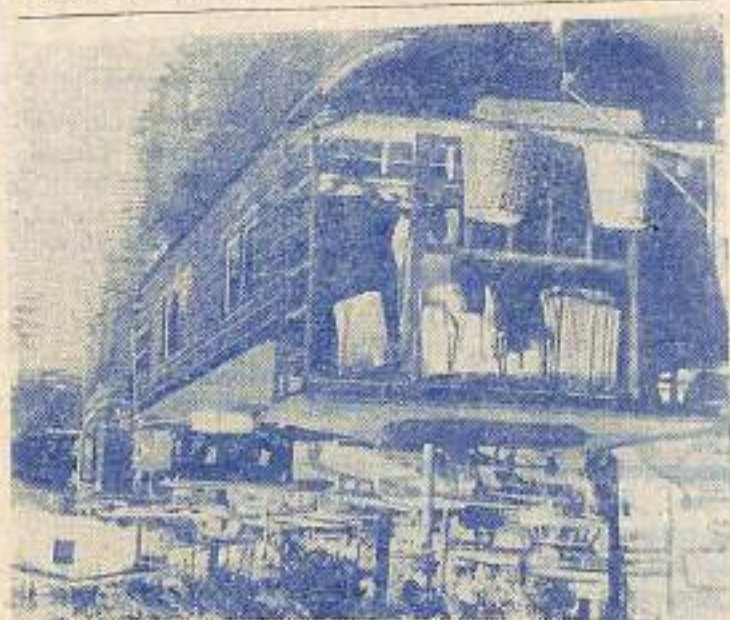
«Ааспыт ийгэ 37—38 нэдгилэдээх марахам сыл-дьаммын эмсикэ хааным биһир, нэлэтэх турунтаах Мугудай баһыһытыгар киирбитим. Оппо туту аку-шерка Ф. П. Скрабина бас-такы көмөтү өтөрөөт, теле-фонунан оройуонтан кыла-һынай врач Н. К. Макаров-ны, гинеколог-врач С. П. Кокоревы ыһырбыта. Ка-һылар тыһынын усулуоуу-батыгар уустук операцияны өтөрөөн мин эдэр олохуун өлүүттэн быһыһахтар. Ба-һыһыһа 20-ча хонно ба-ран, билитин дыһаар тах-сан олоробун.

Ыарахам күмүр көмүс-кэл буолбут врачтарга, олох-тоох баһыһа бары үлэ-һиттиригэр, ордук гинеколог-врач С. П. Кокоревка ийэ-истин ийиһитиһэн махтан-бын. Семен Петрович, эд-уустук идэһэр, көмүс ийи-

гэр, тарбаһыт таллаһытар сүгүрүйэбин. Ийиһитин да-һымы ийэлэр өлбөттөрүн, өрөһөр туһаайахсыйбатта-рын туһугар айыһыһылаах-тык үлэһээ-чэһиһ-чөһдө-буол бары ийэлэр туһаары-гар».

Эһиэ итинниһ ис хойоот-лоох сурук Батыһтан Ва-рашкова Луизыя Семенов-наһаа киирбитэ. Киии ис-тинг махталын манһын тыл-ларынан сабалааһ врач Э.Н. Абрамовичка тиһдэргэ көр-дөһөр:

«Ааспыт өтүгэр, туох кистэдэй, диспансерга ти-һийэр дуу, тиһийбэт дуу дө-һит кийиһин. Дьонум суох-тарына, хааным тодо түһэн өлүөм, дьон мунатыһан ыһырым, кэриһе тыллар-бын суруйарым. Ону Эдуард Васильевич диагнос-тика таба туруоран, эмтэһ-томтоон олоххо ийиһтэһэн эргиллэһэрдэ. Билитин үлэ-һитир кыһаһыһын, Ол ийиһ диспансер бары үлэһиттэ-ритэр махталын тиһдэһин, ийиһитин дараһа дьон ту-һугар амарах буолалла-рытар баһарабыһа».

Амстердам аатырар ха-һылар. «Воонбөттөр» олохтоох-наалларыгар үгүс аһаһа-наах «воонбөттөр»—үгүс күн-дьыл хараарыт бары-лар—хам дьааһырданан ту-рэллар. Бу дьаһаһылар дьаһалара-уоттара.

Официальная далаһыһа, Нидерландыларга ийиһ өлө-руон олох табыллыһыт эдэр-ри дьонунан туолбут 375 тыһ сэттиһархай дьаһалар баал-